

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 STOCKHOLM

SN Dnr 124/2014

2014-11-10

Remissvar

Betänkandet "Marknadsmissbruk II" (SOU 2014:46)

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerade betänkande och vill med anledning härav anföra följande.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv avstyrker utredningens förslag att ge Finansinspektionen rätt att själv genomföra undersökning på plats hos företag för att beslagta dokument och data.

Utredningens övriga förslag tillstyrks.

I betänkandet föreslås nya och ändrade lagregler för att i svensk rätt genomföra EU:s marknadsmissbruksförordning (nr 596/2014) och EU-direktivet om straffrättsliga påföljder för marknadsmissbruk (2014/57/EU). Syftet med EU-reglerna är att ytterligare harmonisera och effektivisera medlemsstaternas regelverk rörande insiderhandel, olagligt röjande av insiderinformation och marknadsmanipulation m.m.

Utredningens förslag innebär bl.a. att ett administrativt sanktionssystem införs vid sidan av det straffrättsliga systemet. Straffrättslig påföljd och administrativa sanktioner ska inte förekomma för ett och samma otillåtna beteende. Det allmänna måste därför välja inom vilket system (straffrättsliga eller administrativa) som otillåtna beteenden ska hanteras i, och valet måste ske innan ett beslut om att väcka åtal har fattats respektive innan ett beslut om att påföra administrativa sanktioner har fattats.

Svenskt Näringsliv tillstyrker utredningens förslag om vägvalssystem. För att systemet ska fungera på avsett sätt är det viktigt att Finansinspektionen och Ekobrottsmyndigheten kan samarbeta på ett bra och konstruktivt sätt. Det gäller särskilt i inledningsskedet av utredningen av ett misstänkt otillåtet beteende, innan vägvalet gjorts. Då ökar förutsättningarna för att det misstänkta otillåtna beteendet redan från början utreds av rätt myndighet, för att förfarandet inte onödigtvis drar ut på tiden och en misstänkt person slipper "bollas" mellan myndigheterna och deras utredningar.

När det gäller administrativa sanktioner för överträdelser av förbudet mot marknadsmissbruk föreslås att Finansinspektionen ska utfärda ett sanktionsföreläggande, som – om det godkänns av den som föreläggandet riktas till – är att jämställa med en lagakraftvunnen dom. Om föreläggandet inte godkänns ska Finansinspektionen väcka talan vid Stockholms tingsrätt om att sanktioner ska beslutas. Handläggningen vid tingsrätten ska ske enligt rättegångsbalkens regler om bötesmål. Tingsrättens dom kan överklagas till Svea hovrätt (prövningstillstånd krävs).

Utgångspunkterna och rättssäkerhetsaspekterna avseende administrativa sanktioner följer det förslag som lagts i "Promemoria om sanktioner enligt CRD IV". Svenskt Näringsliv tillstyrkte det förslaget som bedömdes ge en tydlig, förutsebar och rättssäker reglering (remissvar 2014-05-27, SN Dnr 68/2014). Följaktligen tillstyrker Svenskt Näringsliv även utredningens förslag.

Avsikten är att uppsåtliga marknadsmissbruksbrott av normalgraden och grova marknadsmissbruksbrott ska hanteras straffrättsligt medan mindre allvarliga överträdelser ska hanteras i det administrativa sanktionssystemet. Utredningen anger att avgränsningen av det kriminaliserade området för marknadsmissbruk bör få återverkningar på sanktionsavgifternas storlek och att således betydligt lägre sanktionsavgifter än de som anges i EU-förordningen (t.ex. 15 miljoner euro) bör vara aktuella för dessa mindre allvarliga överträdelser, trots att lagtexten anger samma belopp som i EU-förordningen (betänkandet sid. 316). Svenskt Näringsliv anser det viktigt att tillämpningen blir sådan som utredningen angett. Sanktionerna inom det administrativa förfarandet måste vara lägre än påföljderna inom det straffrättsliga systemet eller i vart fall uppfattas som mindre stränga.

Rätt för Finansinspektionen att efter beslut av domstol genomföra undersökning på plats hos företag för att beslagta dokument och data

Utredningen föreslår att Finansinspektionen ska ges rätt att, efter beslut av Stockholms tingsrätt, genomföra undersökning i ett företags lokaler för att utreda en överträdelse av marknadsmissbruksförordningens förbud mot insiderhandel eller marknadsmanipulation. Finansinspektionen ska då kunna granska och kopiera handlingar.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget.

Den rätt som Finansinspektionen föreslås få är mycket långtgående. Finansinspektionen ges rätt att genomföra en undersökning i fysiska och juridiska personers lokaler för att beslagta dokument och data, och kan då granska och kopiera bokföring och andra affärshandlingar. Eftersökta affärshandlingar som inte finns lagrade i fysisk form, utan i digitala medier, innebär särskilda komplikationer. Det kommer att krävas avancerade kunskaper om hur informationsinhämtande ska ske från datorer, USB-minnen och mobiltelefoner. Affärshandlingarna kan innehålla företagshemligheter eller annan för företaget känslig information där konsekvenserna kan bli allvarliga om materialet kommer på avvägar. Det säger sig självt att om ett företags hemliga tekniska information, strategiska affärsplaner, marknadsdata etc. faller i orätta händer kan följderna bli helt förödande. Beaktas måste också svårigheten att på förhand avgränsa materialet. Sannolikt kommer stora delar av digital information utgöras av så kallad överskottsmaterial som inte omfattas av tingsrättens beslut och som Finansinspektionen inte har rätt att kopiera. Vidare kan företaget i fråga ha en annan uppfattning än Finansinspektionen i fråga om huruvida Finansinspektionen ska få transportera materialet till sina lokaler för granskning där eller granska det hos företaget.

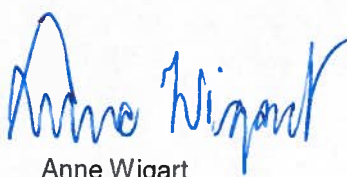
Svenskt Näringsliv anser att det ovan anförda utgör skäl att från rättssäkerhetsaspekter ifrågasätta förslaget. Att utredningen gör bedömningen att det inte torde bli särskilt vanligt att Finansinspektionen utnyttjar denna befogenhet (betänkandet sid. 271) stödjer vår uppfattning. Om behovet av regeln är litet och invändningarna mot den stora minskar tyngden av argumenten för dess införande.

Utredningen kan dock tänka sig att Finansinspektionen kan komma att genomföra platsundersökningar på begäran av en utländsk myndighet (betänkandet sid. 271). Svenskt Näringsliv ifrågasätter om det är samhällsekonomiskt försvarbart att bygga upp resurser, kompetens och rättssäkra rutiner hos Finansinspektionen för att kanske, någon enstaka gång, kunna biträda en utländsk myndighet. Rätten att göra platsundersökningar följer visserligen av EU:s marknadsmissbruksförordning. Det bör dock vara möjligt att genomföra förordningens bestämmelse om platsundersökning genom att Finansinspektionen när behov av husrannsakan uppkommer hänvisas till att begära biträde av Ekobrottsmyndigheten eller någon annan myndighet som redan har rätten att utföra platsundersökning (husrannsakan). Svenskt Näringsliv motsätter sig således förslaget att Finansinspektionen ges rätten att själv genomföra platsundersökning hos företag för att beslagta dokument och data.

SVENSKT NÄRINGSLIV

A blue ink signature of Göran Norén, consisting of a long horizontal stroke followed by a loop and a final upward stroke.

Göran Norén

A blue ink signature of Anne Wigart, written in a cursive style with the first name 'Anne' and the last name 'Wigart' clearly visible.

Anne Wigart